

CAMILLA STEN

PERIJÄ

BAZAR

CAMILLA STEN

PERIJÄ

Suomentanut
Jänis Louhivuori

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Jänis Louhivuori
Ruotsinkielinen alkuteos *Arvtagaren*

© 2019 Camilla Sten

First published by Norstedts, Sweden

Published by arrangement with Nordin Agency AB, Sweden

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-212-1

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

Rasmus-kissalle

Olit valotuikkuni.

*Olen niin iloinen, että viivyit luonani,
vaikka saimmekin aivan liian vähän aikaa.*

Ikävöin sinua joka päivä.

SUNNUNTAI, 15. SYYSKUUTA.

VIISI TUNTIA MYÖHEMMIN.

ELEANOR

Pienessä huoneessa on viileä valo, ympäristöystävällisen lampun valkoinen hehku. Sen tarkoituksena on kai luoda turvallisuutta tavanomaisuudellaan, aivan kuten huomiota herättämättömillä tuoleilla ja sileäpintaisella vaalealla puupöydällä edessäni.

Kun katson käsiäni, tuntuu kuin näkisin niissä vieläkin verta, vaikka olen hangannut ne vereslihalle ja punaisiksi kylmän, valkoisen kylpyhuoneen antiseptisellä saippualla.

Ovi avautuu, ja säpsähdän. Huoneeseen astuvalla miehellä on poliisin univormu, lyhyet vaaleat hiukset ja sanelukone kädessä.

Hän asettaa sanelukoneen väliimme pöydälle. Se on pieni, harmaa ja tehokas mutta kuulostaa painavalta kolah- taessaan puupöytää vasten.

”Sopiiko sinulle, Victoria, että tallennan meidän keskustelumme?” hän kysyy minulta.

Hän kutsuu minua *Victoriaksi* kuin tuntisimme toisemme.

Maailma pyörii silmissäni. Olen niin väsynyt ja niin kylmissäni. Ummistan silmäni pysäyttääkseni kaiken.

”Victoria?” hän toistaa raivostuttavalla, teennäisen pehmeällä äänellään.

”Eleanor”, sanon. Kieleni on kuiva ja karhea, kun avaan silmäni.

”Nimeni on Victoria Eleanor, mutta kukaan ei kutsu minua Victoriaksi”, jatkan ja katson poliisiin. ”Kukaan muu kuin Vivianne.”

”Okei”, mies sanoo. ”Sopiiko, että nauhoitan meidän keskustelumme, Eleanor?”

Nyökkään.

”Voitko kertoa, mitä tapahtui, kun menit käymään isoäitisi luona?” poliisi kysyy.

”Ole kiltti, äläkä kutsu häntä isoäidiksi. Hän ei pidä siitä. Hänen nimensä on – oli – Vivianne.”

”Selvä”, poliisi vastaa mukautuvasti. ”Voitko kertoa, mitä tapahtui, kun menit käymään Viviannen luona?”

Miehellä on kirkkaansiniset silmät, niin tasaisen väriset, että ne näyttävät keinotekoisilta. Ne on helppo muistaa. Hyvä tuntomerkki.

Tietääkö hän siitä? huomaan mieltäväni. Onko kukaan vielä maininnut hänelle sanan *prosopagnosia*? Kertonut, mitä se tarkoittaa?

Minusta on tullut taitava selittämään sitä ihmisille. Sitä tulee taitavaksi, kun joutuu tekemään jotakin kerta toisensa jälkeen.

Prosopagnosia, kasvosokeus. Se tarkoittaa sitä, etteivät aivoni rekisteröi ihmiskasvoja samalla tavalla kuin muilla ihmisillä. En tunnista kasvoja, vaan minun täytyy painaa mieleeni silmiinpistäviä piirteitä.

Ehei, se ei ole kovin käytännöllistä bileissä. Ja kyllä, se on hyvä tekosyy, paitsi ettei se ole mikään tekosyy. Se on minun

*elämääni. En tunnista ketään. En tunnista edes omaa peili-
kuvaani.*

”En tiedä, mitä tapahtui”, sanon.

Hän ei sano mitään. Pakottaa minut täyttämään hiljaisuuden.

”Olin menossa Viviannen luo sunnuntaipäivälliselle. Syömme joka sunnuntai päivällistä yhdessä. Meillä on sellainen sopimus. Hän ei saa tulla meille minun ja Sebastianin luo, ei ilmestyä työpaikalleni eikä soittaa minulle kahtakymmentäkahdeksaa kertaa putkeen, kunnes lopulta vastaan – vastavuoroisesti olen luvannut käydä hänen luonaan päivällisellä joka sunnuntai. Aina. Minun piti vain käydä siellä sunnuntaipäivällisellä, mutta sitten...”

Tuijotan poliisia. En löydä sanoja.

”Sinun ei tarvitse yrittää ilmaista sitä täydellisesti”, poliisi sanoo. ”Kerro vain, mitä muistat.”

Ja niin minä teen.

**VIISI TUNTIA JA VIISI MINUUTTIA
AIKAISEMMIN.**

ELEANOR

Askeleni kaikuivat rappukäytävässä. Viivytin aina noita viimeisiä askeleitani, kun lähestyin Viviannen asuntoa. Se oli ollut ”kotini” kuusitoista vuotta. Jos olisin saanut päättää itse, en olisi palannut sinne koskaan.

Sunnuntaipäivälliset olivat kompromissi. Kerran viikossa kaksi tuntia, joiden aikana Vivianne sai kuiskia, karjua, taivutella minua juomaan vaaleaa sherryä ohutreunaisista pikku laseista ja tarkastella minua suurennuslasilla. Järjestely oli ollut terapeutini Carinan idea, ja se oli toiminut mainiosti lähes neljä vuotta. Se oli kompromissi.

En halunnut katkaista kokonaan yhteyttä Vivianneen. Hän oli teoriassa isoäitini, käytännössä äitini. Hänen kanssaan oli mahdotonta elää, ja häntä ilman oli mahdotonta elää.

Mutta puhelut tuon kuluneen painostavan lämpimän syyskuuviikon aikana olivat rikkoneet meidän sopimustamme. Viviannella ei ollut lupa soittaa, ellei kyse ollut hätätilanteesta. En vastannut hänen puheluihinsa, mutta hän jätti vastaajaan viestin toisensa perään. Tiistaina neljä, torstaina kuusi. Ja myöhään perjantai-iltana yhden ainoan.

Kuulen ne seinissä. Ne kuiskivat minulle.

Viimeinen viesti synnytti minussa kylmiä väreitä.

Olin tottunut siihen, että Vivianne soitteli minulle humalassa ja vihaisena tai humalassa ja surullisena tai humalassa ja maanisena, mutta tämä tuntui erilaiselta. Oli mahdotonta ajatella Viviannea vanhana – hän oli vain Vivianne, eikä hänellä ollut ikää – mutta hän lähenteli kahdeksaakymmentä vuotta. Alkoiko hän menettää otettaan todellisuudesta?

Seisahduin hänen ulko-ovenssa eteen. Huolella kiillotetussa kyltissä välkkyi nimi. *V. Fälth*. Lyhyenä ja moitteettomana.

Terästäydyin.

Miksi tässä rakennuksessa oli aina niin tunkkaista? Kaipasin avaraa asuntoani. Sebastianin turvallista käsivartta harteillani, kuluneita Ikea-sohviaamme ja aivan liian kallista tv:tä. Toivoin, että olisin voinut viettää sunnuntai-iltani muiden ihmisten tavoin katselemalla puolella silmällä Netflixiiä.

Kohotin käteni koputukseen.

Sekunnit tikittivät. Yksi. Kaksi.

Ovi avautui.

Kokosin kasvoni hampaat paljastamattomaan hymyyn, olin astumassa kynnyksen yli. Mutta sitten seisahduin. Jokin oli vialla. Henkilö ovella ei täsmännyt.

Katsoin edessäni seisovaa ihmistä. Etsin Viviannen tuntomerkkejä. Näin vain karhean, mustan neulemyssyn siinä, missä olisi pitänyt olla Viviannen kiiltäviksi harjatut hiukset.

Käänsin katseeni nopeasti henkilön käsiin.

Ne eivät olleet Viviannen kädet. Kynnet eivät olleet pitkät ja punaiset; oikean käden etusormessa ei ollut painavaa

topaasisormusta. Nämä kädet olivat laikukkaat kuin niissä olisi ruostetta.

”Kuka...”, aloitin, mutta henkilö oli jo tunkeutunut ohitseni rappukäytävään ja kadonnut kiireisin askelin. Tuijotin hämmentyneenä hahmon perään ennen kuin käännyin kohti asuntoa.

Vivianne makasi selällään keskellä eteistä. Kuviollisella, siniharmaalla matolla hänen edessään oli jotakin, mikä kiimalteli eteisen kristallikruunun valossa. Avasin suuni kysymykseen, mutta silloin haistoin sen.

Lemu hyökyi minua päin kuin seinämä.

Se oli makea ja raskas – rautaa ja lihaa ja hajuvettä –, ja se sai minut voimaan pahoin.

Sakset lenksottivat matolla terät auki. En ollut nähnyt niitä koskaan sellaisina. Vain kiillotettuina, kauniina ja käyttämättöminä samaa tyyliä edustavan koristeellisen käsipeilin ja nuuskarasian vieressä ruokasalin senkillä.

Nyt ne eivät olleet kiillotetut. Niistä jäisi tahroja mattoon.

Vivianne kurotti niitä kohti ohuilla, harottavilla sormillaan.

Hassua, tokkuraisissa, jähmettyneissä aivoissani välähti samalla, kun seisoin aivan hiljaa paikoillani. Miksi hän tahtoo nuo sakset? Miksei hän nouse istumaan ja ota niitä?

Sitten lamaannukseni haihtui ja käsitin, ettei hän kurottanut saksia vaan minua kohti: että märkä, kupliva vaikerus, jonka kuulin, tuli hänestä, oli hänen yrityksensä huutaa minun nimeäni; ettei hänen kuviollisessa paidassaan ollutkaan kuvioita, vaan puhkottuja pistoja toisensa perään, ja pistot olivat peräisin noista kiiltävistä saksista, jotka lojuivat eteisen matolla puolen metrin päässä jaloistani.

Harpoin kahdella askeleella eteiseen ja lankesin hänen viereensä polvilleni.

Kuulin ääneni sokeltavan kuin jostakin kaukaa:

”Mitä tapahtuu, mitä on tapahtunut, mitä minun pitäisi tehdä? Mitä sinä tahdot minun tekevän?”

Sillä Vivianne tiesi aina, mitä milloinkin pitää tehdä.

Siksi kysyin sitä häneltä yhä uudelleen, vaikka näin hänen kurkkunsa kostean ja punaisen sisustan. Lihan ihon alla.

Hän tarttui käteeni ojennetulla kädellään kuin kaikuna niistä kaikista kerroista, jolloin hän oli tehnyt samoin. Puristi niin, että luumme hankasivat toisiaan, kuin olisin pelastusrengas ja hän hukkuva. Ja tavallaan hän olikin. Kuulin hänen vaivalloisesta, rahisevasta hengityksestään, että mustanpunainen ja tahmea aine, joka valui yhä kankeampana hänen kurkustaan ja tahrasi hänen keltaisen silkkipuseronsa ja aidon persialaisen maton hänen kapean selkensä alla, oli alkanut valua hänen keuhkoihinsa.

Tein ainoan asian, joka tuli mieleeni.

Painoin toisen käteni aukolle hänen kaulassaan.

KLAUSTROFOBINEN JÄNNÄRI SYRJÄISEN KARTANON KÄTKÖISSÄ ASUVASTA PAHUUDESTA

Eleanorin iäkäs isoäiti murhataan kylmäverisesti hänen silmiensä edessä. Eleanor näkee murhaajan pakenevan rikospaikalta, mutta hän on kasvosokea eikä siksi pysty kuvailemaan tekijää poliisille.

Muutamaa kuukautta myöhemmin Eleanor saa tietää isoäitinsä jättäneen hänelle valtavan kartanon, jonka olemassaolosta hän ei ole tiennyt. Eleanor matkustaa kartanoon viikonlopuksi tutustuakseen perintöönsä poikaystävänsä, tätinsä ja perheen asianajajan kanssa. Pian käy kuitenkin ilmi, että talo, josta isoäiti ei koskaan hiiskunut sanaakaan, kätkee järkyttävän menneisyyden seiiniensä sisään.

Mitä syvemmälle Eleanor kaivautuu sukunsa historiaan, sitä suurempiin arvoituksiin hän törmää. Kuka hänen isoäitinsä Vivianne oikeastaan oli? Kuka hänet murhasi? Ja miksi isoäidin oli salattava kartano?

Camilla Stenin *Perijä* vangitsee lukijan hylättyyn kartanoon, josta kaikki eivät selviydy ulos elävänä.

